

SŁOWO

WIBNO, Piątek 15 marca 1929 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefon: redakcji 243, administracji 223, drukarni 263.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicą 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80258. W sprzedaży detalicznej, cena pojedynczego Nr. 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmiarów ogłoszeń.

PRZEDSTAWICIELSTWA

BARANOWICZE — ul. Szeptycyńskiego — A. Łaszk
 BIENIAKONIE — Bufet kolejowy.
 BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
 DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
 DUKSZTY — Bufet kolejowy.
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa, W. Włodzimierow.
 GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 HORODZIEJ — Dworzec kolejowy — K. Smarzyński.
 IWJENIEC — Sklep tytoniowy S. Zwierzyński.
 LIDA — ul. Suwalska 13, S. Matecki.
 KLECK — Sklep „Jedność”.
 MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa, Księgarnia Jazwińskiego.
 NOWOGRODEK — kiosk St. Michalskiego.
 N. SWIECIAN — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz.
 PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
 POSTAWY — Księgarnia Pol. Macierzy Szkolnej.
 STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 ST. SWIECIANY — ul. Rynek 9, N. Tarasiński.
 WILEJKĄ POW. — ul. Mickiewicza 24 F. Juczewska.
 WARSZAWA — T-wo Książ. Kol. „Ruch”.
 WÓLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetrowy jednospaltowy na str. 2-jej i 3-jej 40 groszy. Za tekstem 15 groszy. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W N-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50% drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50% drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 groszy.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI

Porażka opozycji — Pożyczką zagraniczną

Życie polityczne Rumunii obitowało w ostatnich czasach w cały szereg momentów, niezmiernie charakterystycznych dla obecnej sytuacji tego kraju. Opozycja parlamentarna, która zdaje sobie sprawę z silnej pozycji obecnego rządu podejmowała w czasach ostatnich kilka rozpaczliwych prób w kierunku wzmocnienia kosztami partii rządzącej swej naderwanej pozycji, i wsty sknie te próby, nie bacząc na całą intensywność opozycyjnej kampanii antyrządowej skończyły się zupełnym fiaskiem. Rząd Juljusza Maniu, cieszący się zaufaniem jaknajszerszych warstw ludności, z łatwością odparł wszystkie ataki opozycji i wbrew jej intencjom jeszcze bardziej wzmocnił swą pozycję. Przypadać może, że obecny rząd nie szczędzi wysiłków, by zachować zaufanie, jakim obdarzył go podczas ostatnich wyborów rumuński wyborcy i sumiennie stara się spełnić wszystkie przyrzeczenia dane ludowi przed wyborami. Pierwszym czynem rządu narodowo-chłopskiego było, jak wiadomo zniesienie cenzury i zaprowadzenie wolności prasy w całym państwie, tedy i w Bessarabji, a że czyn taki na obszar na opinie podzielać musiał jaknajprzychylniej, nie trzeba chyba specjalnie zaznaczać.

W niemięjszej mierze przyczyniło się do wzmocnienia popularności obecnego rządu rychłe sfinalizowanie rokowań o pożyczkę zagraniczną dla Rumunii, prowadzonych bez jakiegokolwiek widoków na powodzenie przez rząd poprzedni. Fakt przyznania Rumunii pożyczki dowodzi, że mocarstwa darzą Rumunję pełnym zaufaniem, że wierzą w żywotność tego państwa, które potrafiło przetrwać wszystkie trudności wewnętrzne i zewnętrzne trudności powojenne i weszło definitywnie w stadium konsolidacji. Nie może ulegać wątpliwości, że do pomysłowego przebiegu rokowań pożyczkowych przyczynił się w znacznej mierze również fakt podpisania przez Rumunję protokołu moskiewskiego, który zacieśniając sojusz rumuńsko-polski, wzmocnił równocześnie bezpieczeństwo na wschodniej granicy królestwa rumuńskiego.

Rząd Juljusza Maniu zapowiedział po wyborach przeprowadzenie reorganizacji żandarmerji, która dotychczas niestety, zbyt uległa była wpływom poszczególnych partii politycznych. Nowa organizacja zapewni ma żandarmerji rumuńskiej zupełną niezależność, ma z niej uczynić prawdziwy organ bezpieczeństwa publicznego.

Postępująca konsolidacja rządu pana Maniu nie daje spokoju stronnictwom, które przed nim kierowały nawiązaną państwową Rumunji. Dlatego starają się one w najrozmaitszy sposób dyskredytować rząd obecny w oczach opinii zagranicznej, — co się im jednak nie udaje. Charakterystyczna pod tym względem jest kampanja, jaką niedawno opozycja podjęła przeciw rządowi w związku z niepokojącymi rzekomo stosunkami w Bessarabji. Opozycjoniści rumuński twierdzą, że w prowincji tej z zastraszającą szybkością szerzy się ruch antypaństwowy i że rząd narodowo-chłopski wobec ruchu tego jest bezsilny. Kampanję tę prowadził liberalizm rumuński wraz z opozycyjnymi ludowcami, przyczem przedstawiali sytuację w Bessarabji w tak czarnych kolorach, że Rada Regencyjna zmuszona była ostatecznie zająć od rządu złożenia szczegółowego raportu o sytuacji w tej dzielnicy. Z inicjatywy Rady Ministrów utworzono wobec tego specjalną komisję z ministrem spraw wojskowych na czele, która wyjechała do Bessarabji, by na miejscu zbadała sytuację. Komisja ta przyszła po przeprowadzeniu dokładnych badań do wniosku, że twierdzenia opozycji o niepokojach w Bessarabji były głosowaniem kłamstwem, że w całej Bessarabji panuje zupełny spokój, a ludność miejscowa pełna jest wiary w pomyślny rozwój kraju pod rządami caranistów. Kampanja opozycyjna miała podwójny cel: po pierwsze chodziło liberalizm o zdyskredytowanie obecnego rządu, po drugie zaś chcieli oni wnieść ferment do obozu rządowego, który, — ich zdaniem, — powinien był zarządzić ogłoszenie w Bessarabji stanu wyjątkowego i w ten sposób zwrócić przeciwko sobie postów bessarabskich, za siadających w klubie narodowo-chłopskim. Na skutek jednak obalenia wszystkich ataków opozycyjnych, cała ta kampanja spaliła na panewce, a rząd, któremu udało się udowodnić bezpodmiotowość wszystkich zarzutów, wysuwanych pod jego adresem przez opozycję, wzmocnił jedynie jeszcze bardziej swą pozycję w kraju.

ECHA STOLICY

Powrót min. Zaleskiego do Warszawy.

Wczoraj o godz. 9.40 powrócił z Paryża minister Zaleski, któremu towarzyszyli wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych. Na dworcze oczekiwali p. ministra wice-minister Wysocki, dyrektorowie departamentów i urzędnicy MSZ. Równocześnie powrócił dyrektor gabinetu ministra p. Szumlakowski.

Posel królestwa S.H.S. złożył prezydentowi listy uwierzytelniające

WARSZAWA, 14 III. PAT. Dnia 14 marca r. b. p. Franko Łazarewicz, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny królestwa S. H. S., złożył p. Prezydentowi Rzeczypospolitej swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na Zamku Królewskim.

Okólnik M. W. R. i O. P. w związku z imieniami Marszałka

WARSZAWA, 14.3. Pat. W związku z zbliżającymi się imieniami Marszałka Piłsudskiego Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydał okólnik do władz szkolnych, w którym zarządza, aby dzień 19 marca, jako dzień imienia Pierwszego Marszałka Rzeczypospolitej i Wodza Narodu, obchodzony był uroczysto we wszystkich szkołach na terenie Rzeczypospolitej. W dniu tym młodzież poinformowana ma być o wielkim znaczeniu i roli, jaką odegrał Józef Piłsudski w walce o niepodległość i jaką odgrywa obecnie w pracy nad budową i utrwaleniem państwa. Okólnik wzywa dyrekcję i nauczycieli do wszelkich typów szkół zarówno państwowych, jak i prywatnych, do zorganizowania w dniu 19 marca uroczystego obchodu imienia, połączonego z odpowiednimi przemówieniami, odczytami, deklamacją i t. p., względnie do wzięcia udziału łącznie z młodzieżą w obchodach organizowanych przez społeczeństwo. Jednocześnie okólnik upoważnia władze szkolne do zwolnienia młodzieży od nauki szkolnej w dniu imienia Marszałka Piłsudskiego.

Zabezpieczenie na wypadek bezrobocia.

WARSZAWA, 14 III. PAT. Komisja ochrony pracy pod przewodnictwem pos. Regera rozpatrzyła wnioski, zgłoszone przez kluby poselskie w sprawie zmiany ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, uchwalając rozciągnięcie ustawy na robotników młodocianych i na małe warsztaty. Podstawę do obliczania składek i świadczeń podniesiono do 10 zł. zarobku dziennego. Przyjęto dalsze rezolucje, wzywając rząd, ażeby przedstawił projekt nowej ustawy w kierunku złączenia organizacji funduszu bezrobocia z organizacjami pośredniczącymi w rozszerzeniu zakresu pracy, zabezpieczenia i podwyższenia świadczeń, przedłużenia okresu zasiłków do 20 tygodni oraz zapewnienia bezrobotnym pomocy lekarskiej w czasie choroby. Przyjęto również rezolucję o utworzeniu specjalnego funduszu na organizację robót publicznych. Wreszcie w trzecim czytaniu uchwalono nowelę o zabezpieczeniu robotników sezonowych.

Obiad u p. Dewey'a na cześć Rady Banku Polskiego.

Amerykański doradca finansowy p. Dewey, podejmował wczoraj obiadem w swych apartamentach prywatnych członków Rady Banku Polskiego, obiadem, w czasie którego wygłosił przemówienie, w którym złożył gratulacje wice-prezesa Banku Polskiego, dr. Młynarskiemu, z okazji jego wyboru na członka Komitetu Ekonomicznego Rady Ligi Narodów.

Ś. p. prof. dr. Wiktor Porzeziński

We wtorek dnia 12-go b. m. zmarł w Warszawie ś. p. dr. Wiktor Porzeziński, prof. językoznawstwa porównawczego w uniwersytecie warszawskim, p. prof. uniwersytetu moskiewskiego, członek wielu towarzystw naukowych. Ś. p. Porzeziński był uczonym europejskiej miary, autorem znanego „Wstępu do językoznawstwa”, wybitnym badaczem historii literatury, uczonym gruntownie i solidnie w dziedzinie grammatyki i solidnie w dziedzinie filologii. Słuchający go dostrzegali w nim do gruby piękny typ prawdziwego uczoności, dobrego Polaka, człowieka głębokiej wiary kryształowego i pięknego charakteru. Cześć pamięci znakomitego uczonego polskiego.

Parlament rumuński kontynuuje swą owocną działalność ustawodawczą starając się w czasie jaknajszerszym naprawić te wszystkie, a tak liczne niestety, błędy, które popełnił rząd i parlament poprzedni. Na jednym z ostatnich posiedzeń sejmiki minister skarbu Popowici, zakomunikował izbie wyniki akcji subsydyjnej zagranicą, oświadczając, iż cała pożyczka stabilizacyjna

Z ZAKORDONÓW

Fińskie pismo o bojówkach komunistycznych w Lotwie

Z Helsingforsu donoszą: Redaktor pisma „Helsinki Sanomat”, Erke, opisując swą podróż po Lotwie i Estonii szczególną uwagę poświęca walce rządu lotewskiego z komunistami i niebezpieczeństwu, jakie może stworzyć dla Lotwy wpływ gospodarczy ZSSR. Wiadomości z Rygi głoszą, że w Lotwie znajduje się 8.000 uzbrojonych komunistów, którzy są zorganizowani w specjalne bojówki i otrzymują z Moskwy subsydia. Rząd sowiecki usiłuje nie dopuścić do likwidacji organizacji komunistycznych w Lotwie i obecnym układem handlowym postuluje się jako środkiem do wywierania presji na Lotwie.

Następnie Erke napada na kierowników polityki zagranicznej Finlandji, szczególnie na b. ministra spraw zagranicznych Setele, zarzucając im, że przeszczadzili zadzierzgnięciu ścisłych więzów między Finlandją i Lotwą. Jednak i teraz Lotwa żywi do Finlandji wielką sympatię; w przyszłości Finlandja będzie mogła osiągnąć w Lotwie mir znacznie większy, niż dotychczas.

Wizyta estońskiego ministra spraw zagranicznych w Kownie.

Z Kowna donoszą: W tych dniach do Kowna przyjeżdża estoński minister spraw zagranicznych Lauki. Przyjazd jego jest w związku z rokowaniami w sprawie zawarcia układu handlowego między Litwą a Estonją.

Wymiana więźniów politycznych — 10-go kwietnia.

Z Kowna donoszą: Wymiana więźniów politycznych między Litwą a Polską, jaka odbędzie się na podstawie porozumienia osiągniętego podczas prowadzonych w Kownie rokowań z udziałem przedstawicieli międzynarodowego Czerwonego Krzyża — nastąpi 10 kwietnia.

Pierwsza fabryka papieru w Litwie

Z Kowna donoszą: W najbliższej przyszłości w Kłajpedzie ma być otwarta pierwsza w Litwie fabryka papieru. Na cele inicjatorów założenia fabryki stoi grupa finansistów.

Kryzys gospodarczy na Litwie

Litwa Kowieńska stoi pod znakiem bankructwa i stagnacji. Prasa litewska zwraca uwagę, że aktywność bilansu handlowego za styczeń jest nieskończenie mała w zestawieniu do dat lat ubiegłych. W roku bieżącym aktywa wynoszą zaledwie 2,8 milj. litów, podczas gdy w 1928 r. wynosiły z górą 12 milionów, zaś w 1927 — około 10 milionów. Oprócz tego charakterystycznym jest, że wywóz w porównaniu z obu latami ubiegłymi znacznie się zwiększył, w wóz natomiast zmniejszył się. W ten sposób początek 1929 r. nietykło nie zmniejszył obaw o zwiększenie się kryzysu ekonomicznego, lecz nawet je wzmocnił. Ze cały kraj przechodzi przez okres upadku gospodarczego, wskazuje bilans Bank Litewskiego, z którego wynika, że w ciągu piętnastu dni lutego zapas obcej waluty zmniejszył się prawie na 3 miliony, z obrótu zaś wycofano 2 miliony litów. Zmusza to Bank Litewski do zmniejszenia kredytu dla swych klientów. I rzeczywiście, od 31-go grudnia roku ubiegłego Bank odebrał z powrotem około 10 milj. litów. Naturalnie nie obszło się bez bankructw i zwiększenia ilości zaprotrestowanych weksli. Zwiększenie się zapasu obcej waluty notowane jest w Banku Litewskim po raz pierwszy. Zazwyczaj Bank gromadził zapasy na lato i jesień, gdyż z powodu zależności kraju od czasu realizowania produktów rolnych, latem najmniej otrzymywano waluty z zagranicy.

„Rytas” wyraża przypuszczenie, że kryzys gospodarczy dojdzie do nienotowanego jeszcze stopnia. Niedobór ziemiopłodów przy realizacji zbiorów w jesień ubiegłego roku okazał się jeszcze bardziej katastrofalny niż pierwotnie obliczano. Zdolność nabywczą i płatniczą wsi spada do zera, a (w związku z tem) w przemyśle i handlu nastąpi stagnacja pogłębiana masowymi bankructwami. Szowinistyczne pisma litewskie nie tają za bankructw ponoszą dotkliwie straty, poważniejszy jednak odłam prasy stwierdza, że górzem jest to przekonanie, które musi ustąpić się zagranicą, że kupiec litewski potrafi brać ale płacić często nie jest w stanie.

Kilka szczegółów układu laterańskiego

RZYM, 14 3. Pat. Ogłoszony dziś tekst układu laterańskiego, określił granice państwa kościelnego. Część Watykanu będzie stale dostępna dla publiczności i będzie podlegała włoskim władzom administracyjnym i policyjnym. Przelot nad terytorjum watykańskim jest wzbroniony. Dygnitarze kościoła i osoby należące do dworu papieskiego nie podlegają obowiązkowej służbie wojskowej i wolni są od wszelkich świadczeń osobistych. Każdy cudzoziemiec, piastujący jakąkolwiek godność w klerze rzymskim, korzysta z tych samych gwarancji osobistych, które przysługują obywatelom włoskim.

Posel polski w Brazylii u prezydenta stanu

RIO DE JANEIRO, 14 3. Pat. Posel polski w Brazylii p. Grabowski w towarzystwie konsula polskiego w Curytubie p. Downarowicza wyjechał do stanu Santa Catarina w celu złożenia wizyty rządowi stanowemu i odwiedzin tamtejszej kolonii polskiej. Prezydent stanu przyjął gościa polskiego na uroczystej audjencji, poczem na cześć ich odbył się uroczysty raut w którym wzięli udział przedstawiciele władz federalnych i stanowych. Wnieśli szereg serdecznych toastów na cześć Polski i Brazylii. Prezydent stanu Santa Catarina podniósł w przemówieniu znaczenie pracy Polaków dla gospodarstwa i kulturalnego rozwoju stanu. Miejsca kolonia polska również entuzjastycznie przyjmowała przedstawicieli władz polskich. Specjalnie serdeczne przyjęcie zgotowało im Towarzystwo 3-go Maja. P. p. Grabowski i Downarowicz mają zamiar zwiedzić szereg osiedli polskich.

Kwiecniowa sesja Rady Ligi Narodów będzie się zajmowała sprawami ograniczenia zbrojeń.

GENEWA, 14 3. Pat. Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje: Komisja przygotowawcza międzynarodowej konferencji o rozbrojeniu, w której pracach uczestniczą także Stany Zjednoczone i Rosja sowiecka, zbierze się 15 kwietnia w Genewie pod przewodnictwem dyplomaty holenderskiego p. Loudona. Wobec poważnych różnic poglądów, jakie istnieją jeszcze nadal pomiędzy Anglią a Stanami Zjednoczonymi z jednej strony, a Francją i Włochami z drugiej w dziedzinie ograniczenia zbrojeń na morzu, ma się zająć na zbliżającej się sesji głównie sprawami ograniczenia zbrojeń na lądzie i w powietrzu.

Gdzie się kryje autor fałszyfikatów traktatu francusko-belgijskiego?

PARYŻ, 14.III. PAT. „Le Journal” donosi z Brukseli, że poszukiwania, mające na celu odnalezienie kryjówki Hermana, który sprzedał fałszyfikat rzekomego traktatu francusko-belgijskiego, nie doprowadziły do żadnego wyniku. Jednakże w czasie rewizji dokonanej w domu panny Peters, sekretarki grupy aktywistów, znaleziono szereg dokumentów sztabu generalnego, zawierających dokładne szczegóły szkiców mobilizacji wojsk, transportów i składów materiałów. Panna Peters oświadczyła, że dokumenty te wręczył jej Herman. Policja poszukuje wspólników panny Peters w biurach Ministerstwa.

Co zamierza czynić Trocki?

Kuracja — Praca literacka i naukowa.

BERLIN, 14.3. Pat. Korespondent konstantynopoliński „Vossische Zeitung” uzyskał interview z Trockim. Trocki przyznał się korespondentowi, iż przed trzema już laty bawił w Niemczech incognito i poddał się tam operacji szczy, co wówczas było utrzymywane w zupełnej tajemnicy. Obecnie, jak oświadczył Trocki, zamierza on udać się do Niemiec, aby przeprowadzić kurację pod opieką tych samych lekarzy, którzy go operowali i znają stan jego zdrowia. Dalej oświadczył Trocki, że nie zwracał się do żadnego innego państwa z prośbą o zezwolenie na wjazd.

Nie wyobraża on sobie, aby Niemcy mogły jego prośbę odrzucić. Trocki zapewnił z naciskiem, że nie zamierza bynajmniej w Niemczech występować publicznie ani mieszać się do polityki niemieckiej. Pragnie on przebywać tylko jako chory w najzupelniejsem odesobnieniu. Po przeprowadzeniu kuracji pod opieką lekarzy berlińskich pragnie udać się do miejscowości kuracyjnej n. p. Bad-Wildungen, by tam pracować literacko i naukowo. Obecnie pracuje on nad dziełem o rewolucji rosyjskiej w świetle zasad marksizmu oraz nad autobiografią. Trocki potwierdził, że sprzeciwiał się wydaleniu go do Turcji i dzięki temu pociąg, który go wiozł do Odessy stał przez 12 dni i nocy na jakiejś małej stacji. Dopiero na kategorię oświadczenia rządu sowieckiego, że Niemcy odmówili Trockiemu prawa wjazdu do Niemiec, zgłosił się Trocki wyjechać do Konstantynopola.

Debata budżetowa w Reichstagu

BERLIN, 14.III. PAT. Dziś rozpoczęła się w Reichstagu wielka debata budżetowa obszerną mową ministra finansów Hilferdinga, który odmalował w swem przemówieniu poważny stan finansów niemieckich, a szczególnie ciężki stan kasy, wynikły z tego, że wpływy i ze cały szereg zasobów pieniężnych zużytych zostało na inne cele. Między innymi 600 milionów musiano zużyć na tymczasowe pokrycie budżetu nadzwyczajnego, 100 milj. na podtrzymanie kursu pożyczek Rzeszy, dalszych 100 milj. musiano wydać jako pożyczkę dla t. zw. kasy pruskiej, 80 milj. musiano wydać na pożyczkę dla kolei, wreszcie zakłady ubezpieczeń od bezrobocia musiał rząd Rzeszy przyznać dodatkowe kredyty, który już osiągnął 150 milj. wysokości, a do końca roku budżetowego dosięgnie prawdopodobnie 250 milj. Pomimo tego zastrzegł się minister kategorię przeciwno szerzeniu paniki, oświadczając, że tylko złośliwością, albo zwykłą ignorancją można tłumaczyć twierdzenia, zapowiadające niebezpieczeństwo nowej inflacji.

A w Meksyku wojna domowa nie ustaje..

MEKSYK, 14 III. PAT. Wczoraj wieczorem oddział powstańców, liczący około 4 tys. ludzi, cofając się z Saltillo, wzięty został do niewoli przez wojska związkowe. Między miastami Saltillo i Tereon doszło do potyczki pomiędzy przednimi strażami wojsk rządowych i powstańcami. Potyczki te mogą się rozwinąć w bitwę, która zdecydującą o losach rewolucji. Wojska rządowe posunęły się w kierunku Durango, napotykając po drodze na oddziały powstańcze. 14 powstańców zostało zabitych, 7 zaś wziętych do niewoli rozstrzelano.

uroczysty bankiet. Minister Popowici wystąpił jednak przeciwko temu projektowi, oświadczając, iż nigdy nie dopuści do tego, by jego osoba była przyczyną urządzania bankietu w chwili, kiedy w niektórych prowincjach państwa panuje klęska głodu. Rumuńska Rada Ministrów na jednym z swych ostatnich posiedzeń postanowiła przez wzgląd na ogrom pra-

OBRODY SEJMU

SPRAWA MINISTRA CZECHOWICZA.

WARSZAWA, 14.III. PAT. Komisja sejmowa przystąpiła dziś do dalszych obrad nad wnioskiem w sprawie postawienia ministra skarbu Czechowicza w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu. Na posiedzeniu tem przewodniczył pos. Byrka (B.B.). Referent pos. Lieberman (P.P.S.) odczytał na wstępie pismo b. ministra Czechowicza, w którym tenże oświadcza, że nie może przedłożyć żądanego przez komisję listu, który dn. 16 listopada 1928 r. wysłał do premiera Bartla, albowiem w tym liście oprócz przedstawienia stanowiska b. ministra Czechowicza w sprawie legalizacji kredytów dodatkowych były także rzeczy prywatne. Był minister Czechowicz oznajmia tedy, że bez upoważnienia premiera tego listu przedłożyć nie może i prosi komisję o uwzględnienie tej okoliczności. Referent wniósł, aby uwzględniono prośbę b. ministra Czechowicza. Wniosek ten komisja przyjęła.

Następnie referent odczytał list premiera Bartla, wystosowany do komisji za pośrednictwem marszałka Sejmu, treści następującej: „W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka mam zaszczyt zakomunikować uchwałę Rady Ministrów, powziętą na posiedzeniu z dnia 13 m. b. „Rząd podtrzymuje swoje postanowienie, wyrażone kilkakrotnie na komisji budżetowej Sejmu, względnie na posiedzeniach pełnego Sejmu, przedłożenia projektu ustawy o dodatkowych kredytach za rok 1927—28 równocześnie z przedłożeniem zamknięć rachunkowych za tenże okres budżetowy. Spełnienie żądania przedłożenia odpowiedzi poszczególnych uchwał Rady Ministrów byłoby równoznaczne z przedłożeniem ustawy o dodatkowych kredytach wprawdzie nie Sejmowi; lecz komisji sejmowej i przekształciłoby stanowisko rządu w tej sprawie. Z tych względów Rada Ministrów uważa, że na żądanie komisji budżetowej odpowiedzieć należy odmownie. Z uwagi na to, że według informacji N.I.K. zamknięcia rachunkowe za rok 1927—28 sprawzone będą w ciągu kilku tygodni, rząd przedłoży Sejmowi owe zamknięcia, jak również projekt ustawy o dodatkowych kredytach za rok 1927—28 na tej sesji rząd przedłoży projekt ustawy o dodatkowych kredytach za rok 1928—29. O ileby sprawa b. ministra skarbu Czechowicza przekazana była w międzyczasie Trybunałowi Stanu, rząd przedstawił w każdym czasie tej instytucji wszystkie żądane przez nią materiały i dokumenty”.

Po odczytaniu tego pisma referent wniósł, aby nie przyjął do wiadomości oświadczenia p. premiera, że projekt ustawy o przekroczeniach budżetowych za rok 1927—28 przedłoży na następnej sesji, komisja bowiem, zdaniem referenta nie jest upoważniona i uprawniona do przyjmowania oświadczeń politycznych rządu, będąc tylko komisją śledczą z określonym celem. Wniosek referenta nieprzyjęcia odpowiedzi premiera do wiadomości uchwalono większością głosów.

Następnie przewodniczący oświadczył, że uważa postępowanie dowodowe za ukończone, jeżeli nowe wnioski nie będą postawione, poczem gdy nikt więcej głosu nie zabrał, referent przedstawił wniosek dochodzenia, przeprowadzonych przez komisję i sformułował ostateczne konkluzje. Między innymi referent zaznaczył, że wniosek lewicowy z faktu przekroczenia budżetu na rok 1927—28 wywaga konkluzję prawną dwójakiej natury. Mianowicie oskarża on ministra o naruszenie ustawy skarbowej, a oprócz tego o naruszenie art. 636 kodeksu karnego. Na podstawie całokształtu materiału, na podstawie doszł do przekonania, że twierdzenia, zawarte we wniosku lewicowym, są słuszne i zgodne z rzeczywistością, natomiast nie może się zgodzić z jedną z konkluzji prawnych, mianowicie referent nie stawia wniosku o oskarżenie ministra z powodu przestępstwa z swego referatu, ściganie bowiem przestępstwa karno-sądowych, jakim jest czyn przewidziany w art. 636 K. K., należy do powszędziennych sądów karnych i do prokuratorów, Trybunał Stanu zaś został stworzony dla specjalnych przestępstw, przedewszystkiem przewidzianych w konstytucji, za które ustawa o Trybunale Stanu przewiduje kary zupełnie inne, aniżeli w kodeksach karnych. Sejm nie miał wcale pretensji do zastępowania prokuratorów i sądów powszechnych — chodzi mu tylko o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej. — Wobec tego referent postanowił sformułować oskarżenie przeciw ministrowi w kierunku naruszenia ustawy skarbowej.

Wniosek referenta proponuje, aby Sejm przyjął do wiadomości sprawozdanie komisji budżetowej, której przekazano do rozpatrzenia wniosek o pociągnięciu ministra skarbu Gabriela Czechowicza do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu i na podstawie wniosku tejże komisji oraz w myśl art. 56 i 59 ustawy konstytucyjnej, wreszcie art. 7 ustawy o Trybunale Stanu, uchwalili b. ministra skarbu p. Gabriela Czechowicza postawiając w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu z powodu umyślnego naruszenia przez niego postanowień ustawy skarbowej z dn. 22-III-1928 r.

Po mowach kilku posłów zabrał głos wicemarszałek Woźnicki, który odczytał, okólnik premiera i nowego ministra skarbu, w którym skierowano do wszystkich ministrów żądanie przestrzegania ustawy skarbowej i tych samych zasad gospodarki finansowej, w których obronie postawiono wniosek o oskarżenie ministra Czechowicza.

Referent w końcu przemówienia podniósł, że w opracowaniu swych wniosków nie kierował się względami politycznymi, a jedynie swoim sumieniem. Antagonizm polityczny — stwierdził referent — nigdy nie był w stanie skłonić mnie do tego, aby komisji przedkładać wnioski, szkockie dobru państwa.

OBRODY KOMISJI ADMINISTRACYJNEJ

WARSZAWA, 14.III. PAT. Sejmowa komisja administracyjna obradowała nad projektem ustawy o świadczeniach na cele kościelne w czterech województwach poludniowych. Wniosek pos. Dzierżawskiego o przejęcie do porządku dziennego komisją odrzuciła, poczem w debacie szczegółowej przyjęte zostały dwa zasadnicze artykuły. Dalszy ciąg obrad nad tą sprawą rozpocznie się w dniu 20 b. m.

Hiszpańska brać studencka niezadowolona z obecnego rządu.

PARYŻ, 14 III. PAT. „Le Journal” donosi z Madrydu, że strajk studentów rozszerza się na Bilbao, Barcelonę, Walencję, Valladolid, St. Jago i Sewillę. Wczoraj wieczorem około 4500 studentów z różnych szkół manifestowało przed gmachem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Kwatera strażacka gnała odparta manifestantów. W związku z tem przyszło do starcia. Wówczas kawaleria urządziła szarżę, plądrując szabrami, przyczem 5 manifestantów odniosło rany i zostało przewiezionych na posterunek pogotowia. Wielu innych, którzy odnieśli rany, zdołało się ukryć.

Brazylia napastuje Paragwaj

LONYN, 14 III. PAT. Jak donosi agencja Reutersa z Asuncion, oddział żołnierzy brazylijskich miał zaatakować garnizon paragwajski w Margarita. Pod naciskiem tym paragwajczycy wycofali się z tej miejscowości. Rząd paragwajski zaprzętnął przeciwko temu atakowi, żądając ewakuacji Margarita przez oddziały brazylijskie.

Kto był przywódcą spisku przeciw Kemalowi-Paszy.

WIEDEŃ, 14.3. Pat. Dzienniki donoszą z Konstantynopola: Prasa turecka uważa Sergiego, który onegdaj zbiegł do Austrii, za przywódcę spisku przeciw Mustafie Kemalowi-Paszy. Dzienniki uważają arestowanie Sergiego za rzecz niemożliwą, ponieważ między Austrią a Turcją niema umowy, dotyczącej wydawania przestępców. Miarodajne koła wiedeńskie nie wiedzą nic dotychczas o pobycie Sergiego w Wiedniu.

Trzęsienie ziemi w Bułgarii.

SOFJA, 14 III. PAT. W Czirpan zanotowano silne wstrząśnienie podziemne. Jeden budynek runął, kilka innych zarżynało się.

Stusznia nagroda dla uczonego

BERLIN, 14. III. PAT. Magistrat miasta Berlina uchwałił zaofiarować prof. Einsteinowi, który ukończył 50 lat, wille w jednej z dzielnic Berlina, jako dożywotnie mieszkanie dla uczonego i jego rodziny.

Próbné powołanie rezerwistów i przegląd koni.

WARSZAWA, 14 III. PAT. Minister spraw wojskowych zarządził w dniu 13 b.m. próbné powołanie rezerwistów oraz koni z następujących powiatów Rzeczypospolitej: Lidz, Postawy, Dźsina w Głębokiem, Świąciany, starostwo grodzkie Wilno, Wileńsko-Trocki, Oszmiański, Toruń, Wąbrzeźna, Chełmo, Rupin, Bydgoszcz, Wyrzysk, Szubin, Chodzież, Sempolno, Inowrocław, Mogiła, Strzelno, Wągrowiec, Żnin, Grudziądz, Brodnia, Świecie, Lubawa w Nowym mieście, Starogard, Tczew, Chojnice, Gniew, Kościerzyna, Kartusy Morskie w Wejherowie oraz miast: Toruń, Bydgoszcz, Inowrocław, Grudziądz.

Echa napadu we Lwowie

Schwytyany uczestnik napadu na roznościela poetowego we Lwowie Roman Meczyk stanął przed sądem dożywotnym. Rozprawa naznaczona na 14 b.m. potrwą dwa dni. Oskarżaczem będzie prokurator Gültler. Meczykowi grozi kara od 5 — 20 lat, gdyż w chwili dopięcia zbrodni nie miał on skończonych lat 20-tu.

Ogólne śledztwo sądowe w tej sprawie od sędziego Namętowskiego przejął sędzia Januszewski, który studenta Hapija natychmiast po przesłuchaniu wypuścił na wolną stopę. Arestowanych ostatnio mieszkafców ukraińskiego domu akademickiego w liczbie 6-ciu po przesłuchaniu również wypuszczono na wolność. Tak samo aresztowaną ostatnio córke prof. Hofdyńskiego Darję, która w swoim czasie siedziała w więzieniu śledczym z związku z awanturami listopadowemi, po 4 godzinie przemocy zwolniono. Śledztwo trwa dalej. Policja przeprowadziła rewizję w rozmaitych podejrzanych lokalach.

Roman Meczyk do dnia rozprawy sądowej przebywać będzie w więzieniu sądu karnego.

Po walnem zgrupowaniu Bratniej Pomocy U. S. B.

Od kąd U. S. B. istnieje, nigdy nie było tak obfitym i fascynującym wszystkich zebraniem walnego Bratniej Pomocy U. S. B. Rektor Magnificus i Dostojny Senat in corpore, Sala Śniadeckich ledwie mogła pomieścić zebranych. Galeria pełna. Pierwsza rozgrywka... wybory przewodniczącego. Przechodził kandydat MłodzieżWszechpolskiej kol. Litwiński. Wszczępolacy zmobilizowali wszystkie sily, jakie mieli do dyspozycji. Nie w słusznosci argumentów szukali zwycięstwa, lecz w liczbie. Niespodzianką dla wszystkich było świetnie opracowane, obiektywne a przeto bezlitosne dla zarządu sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. W dyskusji nad sprawozdaniem Zarządu i Komisji Rewizyjnej wyłoniło się wiele ciekawych momentów. Okazało się, iż w Zarządzie panowała stale dzwna atmosfera familijnego stosunku do grosza publicznego, aczkolwiek nie było nadużyć. Ilustruje ten nastrój pobleranie nadmiernych diet, udzielenie długu uzdrowisku, później odwołanego i wreszcie niewyliczanie się z awansów w należących terminach. Obok tego jednak trzeba stwierdzić znaczną poprawę gospodarki w Mensie i Uzdrożisku. Wywleczenie nieoszczędnej gospodarki ustępującego Zarządu wywołało ostrą reakcję ze strony Młodzieży Wszczępolskiej. Dyskusję, zmierzającą w kierunku wprowadzenia do gospodarki bratnickiej oszczędności nazwali Wszczępolacy demagogją i chcą uchronić się od dalszych niemilchów im enuncjacji przerwali wnioskiem formalnym.

Jednak z pomiędzy wniosków, zgłoszonych w dyskusji przeszedł bojowy wniosek kol. A. Bohdziewicz, którego treść cytujemy: Walne Zgrupowanie biorąc pod uwagę wyniki badań specjalnej komisji do zbadania stanu gospodarki Mensy i Komisji Rewizyjnej poleca nowoobranemu Zarządowi zastosować się w całej rozciągłości do uwag i wniosków tych Komisji, które stwierdzają złą strukturę życia samopomocowego, a w związku z tem opracować projekt reorganizacji, biorąc za podstawę projekt rozważany na Konferencji Gdańskiej uzupełniony poprawkami kol. Dembińskiego. Było to wielkie zwycięstwo tych, którym na sercu leży dobro Rzeczypospolitej Akademickiej a nie partyjne interesy takich lub innych koteryj.

W dalszym ciągu uchwalono absolutorjum ustępującemu Zarządowi przy 260 wstrzymujących się od głosowania, co miało oznaczać protest przeciwko przerwanym dyskusjom nad sprawozdaniami Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Przeszedł również wniosek wyrażający ustępującemu zarządowi podziękowanie za jego pracę, jednak później okazało się, że był to jedynie akt kurtuazji, a nie istotnego uznania. Z pośród dwóch kandydatów zgłoszonych na stanowisko prezesa zyskała większość kandydatura kol. Dembińskiego, byłego viceprezesa Br. P., który ostro cały czas występował przeciwko nieoszczędnej gospodarce i w tej sprawie składał liczne wota separata na zebraniach ustępującego zarządu.

Walne Zgrupowanie desygnowało przez specjalną uchwałę kol. Henryka Dembińskiego na prezesa, z tem, że urzędowanie rozpocznie z dniem 31-go lipca rb., a do tej chwili obowiązki prezesa będzie pełnił v. prezes ogólny, Młodzież Wszczępolska opowiadała też chwale, dowodząc, że jest sprzeczna ze statutem, przegraszy zaś z kretesem, po chwilowej konsternacji, wzięła udział w dalszych wyborach władz. Zgłoszono kandydaturę na vice-prezesów — i dopiero po zarządzaniu głosowania przez drzwi, Młodzież Wszczępolska, nie widząc szans przejścia swych kandydatów, na salę nie wróciła, a przedstawiciel jej złożył oświadczenie, że Wszczępolacy na salę już nie wrócą i w głosowaniu udziału nie wezmą. (Jaka szkoda!!! — dopisek zecera). Po wyborze i viceprezesa kol. Zygmunta Kowalskiego, przewodniczący kol. Litwiński po dłu-

Wygrane loterji państwowej

W siódmym dniu ciągnięcia 18-tej państwowej loterji padły następujące wygrane. 60000 zł. — 100305 50000 zł. — 91127 Po 15000 zł. wygrały N-ry: 35291, 125033 Po 10000 zł. wygrały N-ry: 48553, 91042, 124880, 160912, 174550. Po 5000 zł. wygrały N-ry: 18016, 20164, 156732. Po 3000 zł. wygrały N-ry: 16553, 20746, 31079, 35569, 40487, 46478, 96953, 108235, 113513, 118702, 118783, 120206, 130731, 141623, 153577, 154028, 155536, 171998. Po 2000 zł. wygrały N-ry: 15857, 18331, 62935, 64609, 70715, 82040, 84531, 86045, 96674, 98004, 98995, 111918, 137436, 139027 152611, 165138. Po 1000 zł. wygrały N-ry: 10754, 11731, 16936, 19359, 21359, 27140, 30458, 72646, 72861, 78814, 82747, 83959, 85428, 98830, 102663, 106871, 115038, 125653, 137008, 137536, 143236, 145321, 146768, 147015 148653, 152415. Po 600 zł. wygrały N-ry: 53, 4965, 37646 43627, 44606, 58108, 60026, 62223, 64767 70770, 71149, 84504, 93853, 101035, 104738, 109531, 113619, 118220, 140763, 150509, 155624, 161949, 165918, 168939, 170478, 172839. Po 500 zł. wygrały N-ry: 3138, 4863, 11403 11645, 11739, 12632, 12662, 12664, 13518, 14579, 15239, 16782, 18015, 21090, 23585, 26385, 26475, 28529, 30710, 32383, 32840, 36786, 37369, 37764, 39122, 39511, 39753, 40231, 42076, 42492, 45815, 46293, 47174, 47639, 51413, 51618, 52078, 55713, 59070, 59097, 62052, 62664, 63992, 65330, 65370, 65900, 66475, 67923, 67990, 71693, 74902, 75139, 77439, 77860, 79418, 80381, 81004, 81311, 82480, 86187, 86332, 87030, 90961, 91130, 93773, 94928, 96775, 97801, 97807, 98408, 98543, 99466, 103165, 104360, 104736 106061, 106376, 105199, 106376, 107722, 109987, 114219, 116052, 116862, 116896, 119135, 122104, 123731, 124283, 124354, 126726, 127761, 130039, 130628, 130785, 133014, 133268, 133647, 133863, 135314, 139865, 143792, 145164, 150942, 155772, 158009, 160030, 161788, 163099, 165531, 167219, 167867, 168043, 168917, 171501, 174787.

Nowogródek nadaje honorowe obywatelstwo Marszałkowi Piłsudskiemu.

NOWOGRÓDEK, dnia 14 marca (tel. wł. „Słowa“). Rada Miejska miasta Nowogródka, realizując dawno „już powziętą myśl, powzięła uchwałę nadania honorowego obywatelstwa Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. W związku z tem został wykonany dyplom, który brzmi następująco: Miasto Nowogródek, skąd ongiś zrenica Wieszcza wskrzesiła wolną i niepodległą Polskę, widziała w odległej przyszłości na czele narodu wielkiego Wodza, prowadzącego Państwo do rozkwitu i potęgi, wyraża Ci, Panie Marszałku, słowa głębokiego hołdu i czci za Twą niestrudzoną pracę nad utrwaleniem bytu Rzeczypospolitej Polskiej. Rada Miejska kresowego grodu w imieniu miejscowego społeczeństwa zapewnia Ci, Panie Marszałku, iż zawsze gotowa iść pod Twe rozkazy a na wieczną rzecz pamiętkę uchwała nadać Ci, jako Budowniczu i Wskrzեսicielowi Polski, miano obywatela honorowego miasta Nowogródka i prosi Cię o przyjęcie tego tytułu. Specjalna delegacja wręczy Marszałkowi Piłsudskiemu dyplom wraz z życzeniami od społeczeństwa nowogródzkiego.

Zjazd Starostów woj. Nowogródzkiego

NOWOGRÓDEK, 14. III. (Tel. wł. „Słowa“). W dniu 17 b.m. odbył się zjazd Starostów woj. Nowogródzkiego, na którym rozpatrzone zostaną budżety poszczególnych sejmików na 1929—30 przed ich ostatecznem zatwierdzeniem.

Jak tam było z posłem Staganowiczem

NOWOGRÓDEK, 14.3. (tel. wł. „Słowa“). W motywach swoich poseł Staganowicz podał, iż mandat składa z powodu chęci uporządkowania swej zaniedbanej gospodarki i spraw rodzinnych. W gruncie rzeczy motyw są zupełnie inne i mają charakter czysto polityczny. Mianowicie po ostatnim procesie komunistycznym w Nowogródce, w którym oskarżonym był również poseł Staganowicz i był wydany przez Sejm sądom, Sąd Okręgowy uwolnił go od winy i kary. Zaraz po zwolnieniu Staganowicza rozpoczęły się w Klubie tarcia, które doprowadziły do ostrego zatargu i nieporozumień pomiędzy Staganowiczem a posłami Hawrylukiem i Dworczańcem, którzy żądali od Staganowicza pracy, mającej charakter komunikacji. Wobec tego, iż Staganowicz opierał się temu KPZB, pod którego wpływami znajdują się zmagania za interesy włościan i robotników, żądają złożenia przez Staganowicza mandatu, co też on uczynił, żądano jednocześnie od niego zamknięcia prawdziwych powodów złożenia mandatu, natomiast wy-nięcia, jako powodu spraw osobistych.

Gmina Szczuczyńska chce prohibicji

SZCZUCZYŃ, 14. III. (Tel. wł. „Słowa“). W dniu 24 b.m. na terenie gm. Szczuczyński odbył się powszechne głosowanie ludności o zakaz sprzedawania alkoholu na terenie całej gminy. Głosowanie odbywać się będzie tym samym systemem, jak do Sejmu. Zostały już wyznaczone komisje wyborcze, gminę podzielono na obwody. Jak się dowiadujemy w gm. Iwiejskiej, Sobotnickiej, Nowodworskiej i Lebidzkiej rady gminne powzięły również uchwałę o zakazie sprzedaży alkoholu na terenie tych gmin i głosowanie ludności ma być wyznaczone w najbliższych dniach.

Stara historia, znane dzieje...

LIDA, 14 III. (tel. wł. „Słowa“) Onegdaj na cmentarzu kościoła parafjalnego w Lidzie znaleziono nieprzytomną Skiemieszównę Eugenję, lat 18, którą w stanie ciężkim przewieziono do szpitala powiatowego w Lidzie. Jak wykazały wstępne badania lekarskie Skiemieszówna usiłowała popełnić samobójstwo z powodów bliżej nieznanych. Wobec tego, że desperatka jest nieprzytomna, trudno dowiedzieć się powodów, które kierowały chęcią samobójstwa, prawdopodobnie jednak mają tło erotyczne.

Regulacja rzeki Szczary

BARANOWICZE, 14. III. (Tel. wł. „Słowa“). W wyniku starań Wydziału powiatowego, Ministerstwo Rolnictwa przyrzekło udzielić zapomogę rządową na przeprowadzenie studjów i opracowanie szczegółowego planu i kosztorysu regulacji rzeki Szczary w wysokości 100.000 zł. Zapomoga ta będzie wypłacona w 4 ratach miesięcznych po 25.000 zł. Pierwsza rata wypłaconą zostanie w dniu 1. IV.

GLĘBOKIE.

Praca społeczna w Parafjalnym Domu Ludowym. W życiu społecznem Głębokiego dotychczas rozbitem na drobne organizacje, zaszła jedna korzystna zmiana, wyrażająca się w skoordynowaniu pracy organizacji pokrewnych. Asumpt do zjednoczenia wysiłku społecznego dał Parafjalny Dom Ludowy z wielką energją i zapałem wzniesiony przez miejscowego dziekana ks. Ziembkiewicza. Dom obok kościoła, specjalnie na ten cel zbudowany z dużą salą teatralną i szeregiem innych — mniejszych dla biblioteki, czytelni, i posiadzeń, utrzymany w stylu dworu-polskiego, czyni wysoce dodatnie wrażenie swym wyglądem. Będąc położony tuż obok kościoła, w niedziele i święta wienien sięciągać po nabożeństwie ludność, która korzystając z ciepła, dachu nad głową i herbaty uniknie odwdziaania zająz depawujących, a często wydmagających niepotrzebnie pieniądze na demoralizujące libacje. O ile jeszcze przy domu zostanie zbudowana stajnia organizacja zaś postarzą się dać od wiedzającym godziwe atrakcje, w postaci odczytów, koncertów lub poga-

Restauracja p. f. „Niszkowski“. CODZIENNE smaczne obiady i kolacje, podczas których przygrywa doborowy zespół muzyczny. Bufet zaopatrzone w pierwszorzędne napoje i zakąski. SALE GABINETY.

Wina krajowe pierwszorzędnej jakości W. Osmałowski, Wilno Do wiadomości Sz. Klienteli Zwiększona produkcja mojej wytwórni daje mnie możność sprzedaży wina po cenach dosyć niskich z zachowaniem zalet dobrego wina: smaku, mocy i odżywczej wartości. Jak wynika z zestawień 103-eh analiz różnych win krajowych dokonanych przez Uniwersytet Poznański i opublikowanych w książce profesora Chrzęszcza, wino moje stoi w szeregu najlepszych win najwazniejszych wytwórni polskich. Żądać wszędzie.

NOTATKI MUZYCZNE

Alfred Hoehn. Podobno był już przed wojną w Wilnie z koncertem p. Alfred Hoehn i można się tylko dziwić nietrwałej pamięci wilnian, którzy tak bardzo zapomnieli tego niepospolitego artystę i w tak — stosunkowo — małej ilości zgrupowali się na jego poniedziałkowy koncert, albowiem gra wprost mistrzowska wielkiego fortepianisty należy do tych wrażeń, których się nigdy nie powinno zapominać. Wykonanie całego programu było aktem odwrotczym najwyższej miary. Wszakże „Karnawał“ Rob. Schumanna był chyba najszczytniejszym epizodem koncertu, ukoronowanego niezrównanem odegraniem — nadprogramowym — etudy „rewolucyjnej“ Szopena. Ujęcie „Karnawału“ w wielu miejscach było zupełnie różne od interpretacji słynnych pianistów. Jako wychowawiec znanego konserwatorium d-ra Koeha, we Frankfurcie n. M., gdzie Klara Schumann, genjalna i niezrównana odwórczyni muzyki swego wielkiego małżonka, długie lata była profesorem klasy mistrzowskiej i wykształcała cały zastęp muzyków, pilnie przekazując im tradycję wykonania dzieł jego. Bezpośredni nauczyciel p. Hoehna, bardzo ceniony prof. Uzielli był też jednym z najwybitniejszych

uczni Klary Schumann. Trzeba więc — wobec tego — wnosić, że odtwarzanie przez niego muzyki Schumanna zgodne jest najbardziej z intencjami samego kompozytora i może być wzorem do naśladowania. Oprócz wybitnej muzykalności i skończonej techniki, grę p. Hoehna okrasza wręcz żywiołowo, porywowany temperament, tak przytem opanowany, że ani rytmika ani przezczystość skojarzonych głosów w najrozmaitszych odcieniach dynamicznych wcale się nie zatracą. Wszyscy miłośnicy muzyki fortepianowej, którzy opuścili sposobność usłyszenia tak niepospolitego artysty, pozbawili siebie jednego z najprzyjemniejszych wieczorów. Nieszczęsny zwiycząz spóźnienia się publiczności tutejszej na koncerty i t. p. zmusza do opóźnienia początku produkcji. Tym razem sama publiczność poniosła zasłużoną karę, albowiem koncertant, odjeżdżający do Warszawy, zmuszony był — skutkiem spóźnionej pory — opuścić jedną sztukę programową i zawsze upragnione nadprogramowe ograniczyć do jednej i jedynej etudy Szopena. Koncert na rzecz budowy kościoła w Balingródku pokaznie zapełnił Salę Śniadeckich publicznością, która w mi-

łym nastroju zyczliwie przyjmowała wykonanie programu. Powszechne zainteresowanie głównie się skupiało na p. Zygmuncie Protassewiczu, który się może pochlubić znacznymi postępami, uczynionymi od czasu zesłorocznych występów. Ładny głos barytonowy coraz bardziej zyskuje na dzwięczności i zaokrągleniu w silniejszych stopniach dynamicznych, najtrudniejsze do zdobycia, piano — nie jest jeszcze w równej mierze opanowane. Ogólna muzykalność i wyraźna dykcja dopełniają wdzięczną sylwetkę przeszłego artysty, którym się zapewne będziemy mogli naprawde chlubić, jeżeli rozwój jego szczęśliwie pójdzie w dotychczasowym tempie. Ujmujące zachowanie się śpiewaka wzmocniło dodatnie wrażenie ogólne i zdobyło mu piękne powodzenie. Z wiarogodnych informacji sądząc, ma p. Protassewicz otrzymać — za wstawiennictwem dyr. Mlynarskiego — stypendjum na wyjazd do Włoch, dla dalszego wykształcenia śpiewaczego. Byłoby to nader szczęśliwe i pożądane. Znana i chętnie słuchana młoda miejscowa śpiewaczka p. Szelażanka-Pławska, pomimo niedawno przebytej grypy, ładnym głosem i bardzo muzykalnie wykonała arję z op. „Faust“ Gounoda i kilka pieśni z dużym powodzeniem. Niemniej zyczliwie były przyjęte utwory Schumanna i Rachmanino- wa wytwornie odegrane przez p. Wyrzykowską, cenioną fortepianistkę miejscową. Pan Władysław Trocki pozostał tym razem tylko na roli niezawodnego akompanjatora do śpiewu. Drugi koncert prof. Juliusza Iserlisa nie tylko potwierdził, lecz, nawet wzmocnił wyborne wrażenie, otrzymane na pierwszym koncercie. Artysta to — niezaprzeczenie — pierwszorzędny, z całym pietyzmem interpretujący utwory mistrzów i wnioskującą wagą treści muzycznej i właściwości stylu. Jakkolwiek w grze p. Iserlisa przeważa intelekt nad bezpośrodkością natchnienia odwórczego, wszakże nie brak grze jego ani temperamentu, ani ciepła wewnętrznego. Słuchacz odczuwa ten miły stan pewności, że się grającym wszystko uda i jeśli on nie porwie go jakimś zupełnie nie spodziewanym przebyśkiem natchnienia, to również nie zamąci mu niczem całej piękności przyjmowanych wrażeń skończenie estetycznych. Tym razem udzielił artysta więcej czasu kompozycjom nowocześniejszym, z których najbardziej mu się udały utwory Prokofiewa. Zakończenie programu stanowiła fantazja wschodnia „Islameja“ Balakirewa, doskonale wykonana w tempach

NASIONA z najlepszych źródeł Poleca Zygmunta Nagrodzkiego Wilno, Zawalna Nr. 11-a. Żądać cenników.

Zanim kupisz towar zagraniczny — Obejrzyj towar krajowy.

Sytuacja w przemyśle olejarskim

W Wilnie czynnych jest 5 olejarni produkujących poza olejem, pokostem i t.p., łącznie około 60 ton makuch...

zapotrzebowanie na makuch jest bardzo nieznaczne, ale i skutkiem położenia geograficznego, które wpływa na zmniejszenie rentowności przedsiębiorstwa...

Harski.

INFORMACJE.

UWAGI POSIADACZY LISTÓW ZASTAWNYCH EMITOWANYCH PRZEZ B. ROSYJSKIE BANKI ZIEMSKIE.

W „Monitorze Polskim” Nr. 53 z dnia 5 bm. pod poz. 104 ogłoszone zostało Obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Likwidacyjnego...

KRONIKA

PIĄTEK 15 Dnia Wschód st. g. 5 m. 38 Zach. st. o g. 17 m. 19

Spostrzeżenia meteorologiczne Zakładu Meteorologii U. S. B. z dnia 14 - III. 1929 r.

Table with meteorological data: Ciśnienie średnie w m. 758, Temperatura średnia 20C, Opad za do bę m. m. 10, Wiatr przeważający Zachodni.

NABOŻENSTWA — Nabożeństwo żałobne. Zarząd Tow. pop. pracy społecznej podaje do wiadomości...

KOŚCIELNA. — Przełoga papieskiej komisji co do Rosjan, przechodzących na wiarę katolicką. Według cyrkulara papieskiej komisji...

URZĘDOWA — Audjencja u p. Wojewody. W dniu wczorajszym p. Wojewoda Raczewicz przyjął delegację Okręgowej Komisji Związków Zawodowych...

WRZEŹNIA TEATRALNE. — „Przedmieście” sztuka w 3 aktach Franciszka Langera w Teatrze Polskim...

WRZEŹNIA TEATRALNE. — „Przedmieście” sztuka w 3 aktach Franciszka Langera w Teatrze Polskim...

WRZEŹNIA TEATRALNE. — „Przedmieście” sztuka w 3 aktach Franciszka Langera w Teatrze Polskim...

Kredytowego Miejskiego, do których prawa zostały zabezpieczone na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 115, poz. 1032)...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Przy składaniu wyżej wskazanych walorów należy załączać sporządzone w trzech egzemplarzach wykazy takowych z podaniem numerów oraz serii tych walorów i ich wartości nominalnej...

Od szeregu dni w re pracą na Wilji. Celem uchronienia mostów i budowli znajdujących się nad samą wodą od ewentualnego zniszczenia przez krę lodową...

Niezależnie od tego cała przestrzeń od Wilji. Arsenalskiej aż po wjeżdżenie wojskowe ma być zupełnie oczyszczona z lodu...

S. B. odbędą się bezpłatne odczyty o wyborze zawodu. 1) Inżyniera J. Czerniewskiego „O wyborze zawodu rolnika”...

KOMUNIKATY

— Bilety na uroczyste przedstawienie w dniu imienin Marszałka Piłsudskiego. Dowiadujemy się z Komitetu Wykonawczego...

— Patronat wieżenny. Na dzień więźniów w dniu 20 marca zostaną odegrani w Reducie „Przyjaciele” Fredry...

— Wypadki i kradzieże. — Kradzież palta. W Gołynskiemu (Szawelska 1) podczas jego bytności w mieszkaniu Szelegera (Bankowa 1) skradziono...

— Nowy rozkład pociągów. Władze kolejowe opracowały nowy rozkład pociągów osobowych, który będzie dostosowany do miejscowych potrzeb...

— Różne. — Nowy wizytator szkół średnich. Wizytatorem szkół średnich Wil. Kuratorium Okręgu Szkolnego mianowany został p. W. Kolendo...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

szcza, że moment wybuchu jest widocznym niezwykle efektywnym nie mówiąc już o samym przygotowaniu wybuchu...

Wszystkie te przygotowania zostaną niewątpliwie ukończone na czas, gdyż według przypuszczeń Wilja ruszy nie wcześniej niż za 8—10 dni i to tylko wówczas o ile nie będziemy mieli silniejszych przymrozków...

Jak wynika z komunikatów nadesłanych z prowincji, śnieg leży jeszcze mocno i ostatnie dni niewielką przyniosły zmianę.

Sądząc z tych wszystkich przygotowań uda się zabezpieczyć wspomniane obiekty, a i ludność zamieszkała nad Wilją, zostanie w czas wysiedlona...

— Przedstawienie szkolne „Judasza” — odwołane. Zapowiedziane na dziś i jutro popołudniowe przedstawienia „Judasza” — nie odbędą się z powodu złego stanu zdrowia Stefana Jaracza...

— Bilety na uroczyste przedstawienie w dniu imienin Marszałka Piłsudskiego. Dowiadujemy się z Komitetu Wykonawczego...

— Patronat wieżenny. Na dzień więźniów w dniu 20 marca zostaną odegrani w Reducie „Przyjaciele” Fredry...

— Wypadki i kradzieże. — Kradzież palta. W Gołynskiemu (Szawelska 1) podczas jego bytności w mieszkaniu Szelegera (Bankowa 1) skradziono...

— Nowy rozkład pociągów. Władze kolejowe opracowały nowy rozkład pociągów osobowych, który będzie dostosowany do miejscowych potrzeb...

— Różne. — Nowy wizytator szkół średnich. Wizytatorem szkół średnich Wil. Kuratorium Okręgu Szkolnego mianowany został p. W. Kolendo...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Teatr i muzyka. — Teatr Polski (sala „Lutnia”). Dziś po cenach najniższych grana będzie odznaczająca się wybornym humorem krotkowidła na stosunki bolszewickie „Kwadrata Koła”...

— Józef Relidziński: „Powrót z tamtego świata”. Opowiadania. Str. 310. Warszawa. Dom Książki Polskiej. 1928.

— Jim Poker: „Wyspa węży”. Powieść: Warszawa. Tow. Wyd. Rój. 1928.

— Rider Haggard: „Zemsta Majwy”. Powieść egzotyczna. Przełożył W. Zechenter. Warszawa. Tow. Wyd. Rój. 1928.

— Mr. F. K. Bytomski: „Praktyczny Podręcznik Laboratoryjny”. Str. 267. Warszawa. J. Czerwiński. 1928.

— Jest to nowy podręcznik laboratoryjny czyli zbiór przepisów do wytwarzania środków leczniczych. Wydanie z r. 1925-go jest już całkowicie wyczerpane.

— Jakób Wassermann: „Dziecie Europry”, czyli „Kacper Hauser”. Powieść. Str. 337. Opracował L. Belmont. Warszawa. Instytut Wyd. Renaisans. 1928.

— Najdorzalsze z dzieł wielkiego powieściopisarza niemieckiego. Ukazał się w 1908-ym. Teza o wielkiej beznadziejności największych filozofów oraz ludzi najbardziej, zdawałoby się, znających życie...

— Barbara Halina Zielińska: „Legenda „Pierwsza” i „Druga” Stanisława Wyspiańskiego”. Str. 187. Warszawa. Dom Książki Polskiej. 1928.

— Jerzy Brzeźkowski: „Ludzie Legendy”. Powieść. Str. 239. Warszawa. Tow. Wyd. Rój. 1928.

— Jest to ciąg dalszy powieści „Walka z własnym ciałem, która wywołała sensacyjną polemikę. Autor rozporządza niewątpliwym talentem pisarskim a smiałości — mu nie braknie.

— Leo Belmont: „Przeznaczenie”. Powieść filmowa. Str. 320. Warszawa. Tow. Wyd. Rój. 1928.

— Szanowny Panie Redaktorze! W dn. 5 lutego r. b. została umieszczona w redagowanym przez Szanownego Pana piśmie notatka, że rzekomo został aresztowany przez władzę śledczą...

— Jednocześnie podaje do wiadomości, że w związku z kursującymi pogłoskami o zarządkach pomiędzy mną a adwokatem Pawłem Andriejewym na tle materialnym i w ekscesywnym złośliwym celem wyszybielenia rzeczy zażalenie do Rady Adwokackiej w Wilnie, skutkiem którego Rada Adwokacka postanowiła wszcząć postępowanie dyscyplinarne przeciwko adw. P. Andriejewowi...

— Łączę etc. Apollon Sollohub. RADJO. Piątek, dnia 15 marca 1929 r. 11.56 — 12.10 Tr. z Warszawy, Sygnał czasu, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie...

— GIEŁDA WARSZAWSKA 14 marca 1929 r. Dewizy i waluty: Trans. Sprz. Kupno Belgja 123,80 124,11 123,49 Kopenhaga 237,75 238,35 237,15 Londyn 43,29 43,95 43,18 Nowy-York 8,90 8,92 8,88 Paryż 34,84 34,93 34,75 Praga 26,41 26,47 26,345 Szwajcaria 171,52,5 171,95 171,10,5 Włochy 46,76 46,88 46,64 Marka niem. 211,61—

— WĘGIEL i KOKS wagonowo oraz tonnowo M. DEULL w Wilnie Jagiellońska 3/6 tel. 811 Skład: Polski Lloyd, Słowackiego 27, tel. 14-46.

Rejestr Handlowy

Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie wzięto następujące wpisy:

9574. I. A. „Coch Ajzik” w Swirze, pow. Święciańskim, sklep bakalerny, maki i zboża. Firma istnieje od 1926 roku. Właściciel Coch Ajzik, zam. tamże. 2934—VI
9575. I. A. „Cwejgorn Hirs-Lejba” w Konstancynie, gm. Swirskiej, pow. Święciańskim, sklep bakalerny, galanterijny i wyrobów tytoniowych. Firma istnieje od 1893 roku. Właściciel Cwejgorn Hirs-Lejba, zam. tamże. 2935—VI
9576. I. A. „Czarnocki Morduch” w Swirze, pow. Święciańskim, sklep bławatny i obuwia. Firma istnieje od 1926 roku. Właściciel Czarnocki Morduch, zam. tamże. 2936—VI
- Dział B. dodatkowy w dniu 31-I 1929 r.
71. IV. B. „Spółka Akcyjna Browaru i innych przedsiębiorstw przemysłowych E. Lipski”. Na członka zarządu zamiast Juliusza Szellera powołano Włodzimierza Lipskiego, zam. przy ul. Popławskiej 31, i na kandydata na członka zarządu zamiast Włodzimierza Lipskiego powołano Juliusza Szellera. 2937—VI
307. II. B. „Związek właścicieli tartaków w Wilnie”. Zgłoszono likwidację spółki. Na likwidatora powołano Wigdora Szybowskiego, zam. w Wilnie, przy ul. Piłsudskiego, 24—1. 2938—VI

- Dział A dodatkowy.
326. V. A. „Akselrod i Szwarz — spółka”. Czas trwania spółki nieograniczony. 2939—VI
837. II. A. „Epsztejn Zelik”. Firma obecnie brzmi: „Epsztejn Zelik-Nochem”. Przedmiot: Stefański tartak parowy oraz skup i sprzedaż różnych materiałów leśnych. Siedziba przedsiębiorstwa została przeniesiona na ul. Słowackiego 28, w Wilnie. 2940—VI
- Dział B. dodatkowy w dniu 5-I 1929 r.
410. II. B. „ZELAZO-STAL — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Udzielono łącznej prokury Józefowi Mejtosi-owi, zam. w Wilnie, przy ul. Sadowej, 4—3 z wyjątkiem pokwitowań z odbioru korespondencji, niezawierającej zobowiązań, oraz pokwitowań z odbioru korespondencji pocztowej, telegraficznej zwykłej, polecanej, wartościowej, pieniężnej i z odbioru przesyłek, dokumentów i towarów z kolei, żegluga, komór celnych i od osób prywatnych, które to pokwitowania podpisuje pod stemplem firmowym i wydaje Józef Mejtosi samodzielnie. 2941—VI
- w dniu 23-I 1929 r. dodatkowy.
58. III. B. „Dom Handlowy F. Mieszkowski — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Wilnie”. Zgłoszono likwidację spółki. Na likwidatora powołano Jana Mieszkowskiego, zam. w Wilnie, przy ul. Zygmuntowskiej 22. 2973—VI
86. XII. B. „Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy Bracia Jabłkowski — spółka akcyjna”. Udzielono łącznej prokury Mieczysławowi Gierczyńskiemu, zam. w Wilnie, przy ul. Mickiewicza 18 z prawem podpisywania w imieniu spółki łącznie z jednym członkiem zarządu lub z jednym z prokurentów. 2974—VI

Miejski Kinematograf Kulturalno-Oświatowy SALA MIEJSKA
ul. Ostrobramska 5

Od dnia 15 do 19 marca 1929 r. włączanie będą wyświetlane filmy: „Nieznany ojciec” melodramat w 8 aktach. W rolach głównych: Reginald Denny, czarująca „Miss Hollywood” Barbara Kent i młoda „gwiazdeczka” Jana La Verne. Reżyserowi Fred Newmeyer. Nad program: „GOGO ŁAPIE ZŁODZIEI” groteska w 2 aktach. Kasa czynna od g. 3 m. 30. Początek seansów od g. 4-ej. W dniu 19 marca r. b. początek płatnych seansów od g. 6-ej. Następnym program: „PRAWO SZPARY I KRWI”.

Kino-Teatr „HELIOS”
Wileńska 38.

Niezrównany Mistrz Ekranu **Iwan MOZZUCHIN** oraz przepiękna CARMEN BONI w czarującym duecie miłości, rozgrywającym się na trzech cudownych białych nocy p. t. (ZAMACH NA CARA). Bez przecwał największy szlager sezonu 1929 r. Film, o którym mówić będzie cała Wilno! Uprasz się Sz. Publiczność o przybycie na początek seansów o g. 4, 6, 8 i 10.15.

KINO-TEATR „POLONIA”
Mickiewicza 22.

Dzisiaj 6-ty przebojowy film z grupy wielkich gwiazd ekranu wytwórni „UNITED ARTISTS” p. t. „RAJSKI OGRÓD” Piekny salonowo-erotyczny komediodramat. W roli głównej: piękna wzięta i urocy CORINNE GRIFFITH. Rzecz dzieje się wspólnie w Wiedniu, Budapeszcie i w Monte Carlo. Przepych wystaw. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10.25.

Kino „Piccadilly”
WIELKA 42.

Dzisiaj HARRY PEEL w swej najnowszej i najsensacyjnej kreacji jako bohater wielkiego dramatu salonowego „Sfałszowane Miljardy” Oszałamiający wir niebezpieczeństw bohaterów wśród nieustającego napięcia i miliona niespodzianek. Zarzarta walka z międzynarodową bandą faszystów bankotów Film, który bierze, wrusza, porwuje, zacieka kawią, intryguje, zajmuje, bawi i rozśmiesza. Ceny nie podwyższono.

Kino-Teatr „Wanda”
Wielka 30.

Dzisiaj Wszczęwistawie sławy arcydzieło DUMAS! Najnowszy film FREDY NIBLO. Jubileuszowa kreacja uroczą **„TROSKI SZATANA”**

DOKTOR L. GINSBERG
choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wilno, ul. Wileńska 3, telefon 567. Przyjm. je od 8 do 1 i od 4 do 8.

Mieszkanie
4 lub 5 pokojowe poszukuje od zaraz ze wszelkimi wygodami (łazienka i t. p.) w śródmieściu lub na Zwierzyniecu (pożądane z ogrodem). Oferty składać do adm. „Słowa”, pod J. M. —3

AKUSZKI
Akuszka Smiałowska oraz Gabinet Kosmetyczny usuwa zmarszczki, piegawy, łupież, brodawki, kurczaki, wypadanie włosów. Mickiewicza 46. m. 6.

POSADY
Ekonomka z długoletnią praktyką rekomenduję. W. Pohlanka 19. Br. Chądziński. 986—0

Asystantka
potrzebna do gabinetu lekarsko-dentystycznego. Oferty do adm. „Słowa” dla lekarza.

Poszukuję PRACY:
praktykantki biurowej, w sklepie, piekarni, lub t. p. Mostowa 25—15. Z

Solidnie
lokujemy gotówkę w każdej walucie pod mocne gwarancje Wil. Biuro Komissowo-Handlowe, Mickiewicza 21, tel. 152. 9101—1

Ochmistrzyni
lub rzędczyni mleczarni przyjmuję posadę. Ukończyłam szkołę gospodarczą w Chiliczkach. Oferty: Wilno, Konarskiego 38—8, E. Ruskiej. 0901—2

Potrzebny
buchalter bilansista, ku Spółkę Zarobkowi. Zgłaszać się do Biura Rachunkowego S. Witwalskiego 12—5. Mickiewicza 8. —Z

Dzierżawy
majątków i folwarków załatwiamy na dogodnych warunkach Wil. Biuro Komissowo-Handlowe, Mickiewicza 21, tel. 152. 6201—0

MĄJATEK
o dobrej glebie, obszaru około 150 ha, zabudowanie kompletne. Rzeka na miejscu. Sprzedamy natychmiast dogodnie D. H.-K. „Zachęta” Mickiewicza 1, tel. 9-05.

ZGUBY
Zgubiony weksel na sumę 200 zł., in blanco, z wystawcą Stefana Jack-Rachunkowego. S. Witwalskiego 12—5. Mickiewicza 8. —Z

Nowy model Oaklanda „Cosmopolitan Six”

w niespełna sześć sekund zmienia
szybkość od 16 do 40 kilometrów na godzinę

Najnowszy model Oaklanda na rok 1929 „Cosmopolitan Six” już od pierwszego rzutu oka uderza niezwyczajną czystością linii, począwszy od karoserji a kończąc na rysunku chłodnicy. Naogół samochód ten robi wrażenie skoncentrowanej potęgi i szybkości.

I jedno i drugie gwarantuje bezsprzecznie słynny sześć-cylindrowy sześćdziesięciokonny silnik, dający 3,000 obrotów na minutę. Jego niebywała elastyczność daje możliwość w niespełna sześć sekund przejścia od 16 do 40 kilometrów na godzinę. Cichość chodu zapewniają kauczukowe podkłady. Trwałość i wytrzymałość specjalnie wzmocniony wał rozrządczy, który waży 36,8 kilograma; sprawność działania — nowy i udoskonalony karburator. Nowy zaś i ulepszone mechanizm kierownicy przyczynia się do ułatwienia kontroli i kierowania we wszelkich warunkach drogowych i ruchu ulicznego. Hamulec na cztery koła posłuszne nawet nieznanemu dotknięciu

nogi dają zupełną gwarancję bezpieczeństwa.

Specjalną uwagę zwracają niezwykłe sprężyste resory. Karoserja jest arcydziełem Fishera, zachwyca oko doborem kolorów, wygodą i przestronnością siedzeń, oraz do woli przesuwaniem siedzeniem kierowcy.

Dzięki niewyczerpanym zasobom technicznym General Motors „New Cosmopolitan Six”, jako owoc długoletniej pracy i doświadczeń najsłynniejszych inżynierów i konstruktorów amerykańskich, po zastosowaniu wszystkich najbardziej współczesnych ulepszeń doby obecnej, łatwy do prowadzenia, szybki, wygodny, zajmuje bezsprzecznie pierwsze miejsce wśród samochodów na rok 1929.

Kto raz usiadł przy kierownicy tej nadzwyczajnej maszyny w porównaniu z najbliższym upoważnionym zastępcą General Motors, niewątpliwie nie będzie szukał wyboru wśród innych wozów. Wyrób General Motors.

Upoważnione Zastępstwo „AUTO-GARAZE”, JAN SOBECKI, Wilno, Wileńska 26, tel. 4-51.

Przekształcenie „Convertible Coupe” Oaklanda z otwartego na zamknięte jest dziełem jednej chwili

„New Cosmopolitan Six”

Oakland

GENERAL MOTORS W POLSCE, WARSZAWA

W. WILLIAMS. 34) Tajny Kurjer

Powieść historyczna. Tłomaczenie z angielskiego

Wszystkie myśli Hektora, cała jego wola wyłożona była ku temu, by przyciągnąć spojrzenie dziewczyny ku sobie, by spotkać się z jej wzrokiem, ale właśnie w chwili, gdy zdawało mu się, że już się to stanie, zandarm trącił ją w plecy, nakazując, by patrzyła na sędziów.

Przesąd sąd rozpoczął badanie pod sądnych, zadając im krótkie, jednakowe prawie pytania. Głos jego dzwijał monotonię i leniwie.

— Cornais Jean - Baptiste, — zwrócił się on do korpułentnego kupca, spekulującego na zbożu, — czy przynajmniej się do winy przeciwko dobru i bezpieczeństwa ludu.

— Na śmierć na gilotynie! — Zaryczał niecierpliwym głosem, ale przewodniczący podniósł rękę i tłum zamilkł.

— Obywatelu przewodniczący, — zaczął oskarżony, wyciągając ku niemu drżącą dłoń z jakimś dokumentem, — muszę wyjaśnić Sądowi, że...

— Odpowiadaj na pytanie! — rozległ się ostry rozkaz sędziego.

— Mogę dowieść przez świadków, że...

— Oskarżony oznajmia — „nie”, — przerwał mu chłodny głos. — Następny! Kobieta, Regnout Wiktorja, czy przynajmniej się do winy, czy należała do spisku przeciw Rewolucji, organizowanego przez szpiega Charpentiera, przyszanego przez krwiożerczego Pitta, a wspólnika Extrema?

Spekulant wciąż jeszcze usiłował wytomaczyć się i jęki jego rozlegały się po całej sali, zagłuszając odpowiedzi Zuzy, to też Hektor domyślił się tylko, że usta jej poruszyły się, by zaprzeczyć oskarżeniu.

Oskarżyciel Publiczny wstał z miejsca i rzekł:

— Gotów jestem przyznać, że kobieta nazwiskiem Regnout została oszukana przez fałszerza dokumentów Charpentiera, który udawał przyjaciela jej męża, komisarza Republiki w Kopenhadzie! Obywatele sędziowie powinni zwrócić na to uwagę, gdyż jest to okoliczność łagodząca!

— Uwolnić ją! — wrzasnął tłum, — uwolnić tę piękność! — zaczęto klaskać entuzjastycznie.

— Milczcie! Następny... — zimny obojętny głos wywołał kolejno nazwiska oskarżonych. Hektor zrozumiał, że Zuza będzie niewinnością. Widocznie, wiedziała już o tem naprzód i dlatego zachowywała się tak spokojnie, przyjaciela jej i stosunki z dygnitarzami rewolucyjnymi, uratowały ją. Może mogłaby uratować Lison, gdyby chciała? Z bijącym gwałtownie sercem, spoglądał Hektor na ławę oskarżonych.

Lison siedziała zakrywając twarz rękami. Wyraźnie widział jej długie szcuple palce i bliźnię czerwona na rękę od oparzenia. Przed paru dniami oparzyła się, gotując herbatę, a gdy Hektor wrócił usiłowała ukryć przed nim ranę, lecz on zauważył ją natychmiast i opatrzył starannie, wzywając ostatnią chustką, jaką posiadała.

Przewodniczący sądu znów zadał to samo pytanie staremu, głuchemu ogrodnikowi Zuzy. Głuchy starzec kilka razy prosił o powtórzenie pytania, poczem tępem spojrzeniem obrzucił sędziego, tłum i nagle krzyknął ochrypliwie, m głosem: „Niech żyje król!”

Publiczność oszalała z wściekłości, zerwała się z ławek i runęła ku oskarżonemu, chcąc złamać barjerę i rozszarpać starca. Ale głos przewodniczącego zapanował nad zgłębkiem.

— Następny! — rozkazał spokojnie — kobieta Ludwika Malle.

Lison była ostatnią z podsądnych.

Przesycony tem widowiskiem tłum nie zwracał już prawie uwagi na to, co się działo przed sądem. Sąsiad Hektora wyjął z chustki cebulę i kawał chleba i zaczął jeść, popijając winem z butelki.

— Czy przynajmniej się do zmywy ze spieżaniem Charpentierem i wspólnikiem jego?

Przewodniczący bawił się niedbale czerwona wstęga na piersi, spoglądając na młodą dziewczynę.

— Nie!

Głos jej brzmiał twardo, nie drgnął nawet.

Przewodniczący zdjął kapelusz i otarł ręką spótniatę czoło. Wśród ciszy, która zapanowała, nagle rozległ się tętent pedałującego konia, który zatrzymał się przed bramą.

— Świadków obrony nie będzie. — oznajmił przewodniczący sądu. — Głos zabierze Oskarżyciel Publiczny.

Usiadł i z wyraźnym zmęczeniem rozparł się wygodnie w fotelu.

W sali było tak duszno i parno, że trudno było oddychać. Pot kroplami spływał z czoła Hektora, zalewając mu oczy, kosiła na nim była zupełna mroza, a mimo to ręce miał lodowate, a ciałem jego wstrząsał dreszcz. Fouquier był odwrócony w stronę sędziów, a stał bokiem do podsądnych. Mówił bez przejęcia, bez przekonania: takie mowy Hektor słyszał już nieraz.

Wreszcie skończyła się mowa. Przewodniczący dodał kilka słów, sekretarz zanotował coś i wstał, by czytać. Sąsiad Hektora przechylił butelkę do ust i mruknął: „za twoje zdrowie!”

Sędziowie wstali od stoju. Z ław oskarżonych rozległy się jęki i krzyki. Spekulant wyrwał się zandarmowi, krzycząc histerycznie, jakby chcąc w ten sposób dowieść swej niewinności. Zapanował beład w sali. Na znak sędziów, zandarmi zaczęli oskarżonych wypychać za drzwi. Gdy nadeszła kolej Lison, dziewczyna wstała, odwróciła się

ku Hektorowi i uśmiechnęła się. Oczy jej były pełne odwagi i jasności, ale nie było w nich nadziei.

Ostatni podsądny zniknął za drzwiami. Hektor z jękiem zakrył twarz rękami. Wszystko skończono! Głowy spadną dziś jeszcze, tylko Zuza została już zawczasu uratowana, dzięki wstawieniu „litościwego” Oskarżyciela Publicznego. Wszyscy pozostali byli nieodwołalnie zgubieni. Nie było wypadku, że Trybunał uniewinnił kogoś, bez wzmianki się w to kogoś z wybitnych patriotów.

Zaden z nich nie stanie w obronie Lison! Hektor zrozumiał, że obecnie nie pozostawało mu nic innego, jak odprowadzić ją na gilotynę i pożegnać w ostatniej chwili życia. Potem może już nadejść i dla niego chwila stanowcza...

Ach, gdyby Zuza zechciała dopomóc! Komicznie trzeba się z nią rozmówić! Błysnęła mu nagła myśl! Trzeba ją złapać, zanim wyjdzie stąd. Hektor uchwycił się tego słabego przymyka nadziei, mimo że było on tak bardzo nikiły: wszakże Couthon żądał śmierci tej dziewczyny, a wola jego była tutaj prawem. A przeszać tak mało pozostało czasu na ratunek. Czy Zuza zdąży coś przedsięwziąć? A jeśli odmówi? Hektor pamiętał dobrze, z jakim strachem mówiła mu kiedyś o gilotynie. A jeśli i Zuzy nie uniewinni?

Sędziowie znów powrócili do sali. Przewodniczący i dwaj sędziowie rozmawiali przez chwilę o czemś, poczem wszyscy zajęli swe miejsca. Sekretarz odebrał od sędziów całą plikę papierów i oddał ją Przewodniczącemu. Ten z kolei przejrzał je niedbale i dał znak. Małe drzwiczki otworzyły się po raz drugi i zandarmi wprowadzili oskarżonych.

Oskarżeni szli w milczeniu, twarze ich były blade i ściągnięte nerwowym skurczem. Lison usiadła i oczyma szu-

kała Hektora. Chciała się do niego uśmiechnąć, lecz nie mogła.

— Sąd odpowiada twierdząco na wszystkie punkty podanych mu zagadnień i uznaje winnymi wszystkich oskarżonych, z wyjątkiem trzech osób, w stosunku do których...

Przewodniczący czytał wyrok stojąc. Chłodnym, ostrym głosem skandował każde słowo.

— Nadine Marcelle i Malle Ludwika, — zakończył listę skazańców, — którym zostało dowiedzione, że popelnili zdradę stanu, Trybunał Rewolucyjny skazał ich na śmierć.

Chór krzyków, jęków i przekleństw podniósł się z ławy podsądnych, odpowiedzi mu entuzjastyczne okrzyki i klaskanie z drugiej strony barjery. Publiczność była zadowolona.

— Oskarżona Regnout Wiktorja i jej służący Polidore z żoną, Martą zostali uniewinnieni bowiem sąd uznał, że wyższe wymieniona kobieta Regnout została oszukana przez szpiega Charpentiera a służba została również oszukana. Litościwy ten wyrok nie obejmuje jednak trzeciego służącego, którego sąd uważa za niebezpiecznego agitatora i zwolennika starego systemu rządów.

Ostry głos zamilkł. Wyrok został odczytany. Przewodniczący zniknął za niskimi drzwiami. Sala zadudniła i zabrzętała od króków i okrzyków. Publiczność potrącając się i śpiesząc pchała się ku wyjściu, jak skazańcy będą wsiadać na wózki, które odwożą je na gilotynę.

Zandarmi tymczasem wyprowadzili swe ofiary na dziedziniec, gdzie czekał już dobosz, których bębienie miało im towarzyszyć w tej ostatniej podróży.

Hektor rozpychał się łokciami walcząc z niosącą go łałą, by móc dotrzeć do barjery, dzielącą go od Lison. Z wdziękiem i prostotą, które podziwiał w niej zawsze, zwróciła ku niemu głowę. Twarzyczka jej była śmiertelnie bla-

da, a usta gdy wyszeptala jego imię, drżały. Uśmiechnęła się blade, lecz nagle tzy zaczęły płynąć z jej błękitnych oczu. Zandarm pochpnął ją ku wyjściu, spuściła głowę, zakryła twarz rękami i wyszła.

Obywatelce Regnout kazano pozostać na miejscu, dopóki skazańcy nie odjadą. Stała w kącie sali, w towarzystwie swego „kamerdynera” i Marty, oparta o barjerę. Ostatni zandarm wyprowadził ostatniego skazańca. Zuza skierowała się ku wyjściu. Hektor podszedł do barjery i zawołał cicho:

— Zuzo!

Odwróciła się szybko i przez chwilę wpatrywała się ze zdumieniem w brodatą, niemującą twarz obcego mężczyzny. Spojrzenie jej spoczęło na podartej jego ubraniu, wynędzniałej postaci gorączkowo palających oczach... Z poroką i poddaniem się losowi, czekał Hektor okrzyku przerażenia, który miał zdradzić... W najlepszym razie mógł czekać tylko tego, że Zuza wzruszy ramionami i odejdziesz, udając, że go nie poznaje. W tej chwili podszedł do niej jakiś starszy mężczyzna.

— No, ślicznotko! — zawołał szczerze, — serdecznie wieszczę!..

— Przyjacielu! — przerwała mu bębko Zuza — jest tutaj pewien biedak, mój wielki przyjaciel, chce ze mną porozmawiać sam na sam. Czy niema tutaj pokoju, gdziebym mogła go przyjąć?

— Ależ oczywiście! — odparł zapytany. — Pokój dla świadków jest pusty. Nikt tam nie zagląda. Chodźmy! ja pokaże drogę!